

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення надання медичної допомоги»

1. Обґрунтування необхідності прийняття Закону

19 жовтня 2017 року було ухвалено Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» № 2168-VIII, який запровадив гарантований пакет безоплатних для пацієнта медичних послуг та новий механізм фінансування надавачів таких послуг. Реалізацію цього механізму та відповідно адміністрування програми медичних гарантії було покладено на засновану 27 грудня 2017 року Національну службу здоров'я України (НСЗУ), що є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері державних фінансових гарантії медичного обслуговування населення.

НСЗУ функціонує як єдиний державний закупівельник медичних послуг, що акумулює фінансові ресурси Державного бюджету України, призначені для оплати таких послуг, та безпосередньо здійснює розрахунки із закладами охорони здоров'я, а також здійснює моніторинг дотримання ними визначених договорами вимог щодо якості надання медичних послуг.

Основними завданнями НСЗУ є:

- 1) реалізація державної політики у сфері державних фінансових гарантії медичного обслуговування населення за програмою державних гарантії медичного обслуговування населення;
- 2) виконання функцій замовника медичних послуг та лікарських засобів за програмою медичних гарантії;
- 3) внесення на розгляд Міністра охорони здоров'я України пропозицій щодо забезпечення формування державної політики у сфері державних фінансових гарантії медичного обслуговування населення;
- 4) забезпечення функціонування електронної системи охорони здоров'я;
- 5) розробка проєкту програми медичних гарантії.

З початку впровадження в Україні програми медичних гарантії виникла низка проблем, що потребує законодавчого уточнення з огляду на практичну діяльність НСЗУ щодо реалізації програми, взаємодії з законтракованими закладами охорони здоров'я, а також забезпечення функціонування електронної системи охорони здоров'я та забезпечення дотримання законодавства про захист персональних даних у частині, що стосуються медичного обслуговування.

Зокрема, виникали ситуації, які загрожували продовженню ефективної реалізації програми медичних гарантії в інтересах пацієнтів. Так, наприклад,

подекуди шляхом прийняття нормативно-правових актів кошти програми медичних гарантій могли спрямовуватися не на оплату медичних послуг чи лікарських засобів, а на підтримку діяльності закладів охорони здоров'я, що не є ефективними та не демонструють високі показники якості медичного обслуговування населення. Такий нераціональний підхід призводив до непрозорого використання коштів програми медичних гарантій і, що найгірше – через такі дії знижується конкурентність дійсно ефективних закладів охорони здоров'я. Продовження такої практики сприятиме подальшому хронічному дефіциту коштів в системі охорони здоров'я і жодним чином не забезпечуватиме реалізацію пацієнтами їх права на безоплатну медичну допомогу.

З іншого боку, на практиці виникають ситуації, коли заклади охорони здоров'я не дотримуються вимог щодо їх діяльності, закріплених у договорі про медичне обслуговування населення, що потребує відповідного реагування з боку НСЗУ, насамперед із застосуванням механізму моніторингу, який полягає у перевірці дотримання надавачами послуг умов договорів, для чого питання доступу фахівців НСЗУ до персональних даних пацієнтів, яким надано медичні послуги за такими договорами, потребує законодавчого врегулювання.

Окрім цього, потребує законодавчого врегулювання питання надання паліативної допомоги в Україні, оскільки чинні положення Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» застарілі та не відображають актуальний порядок надання паліативної допомоги. Визначення, яке вживається в чинному законодавстві, повинно відповідати визначенню, яке використовується Всесвітньою організацією охорони здоров'я. Крім того, варто враховувати різницю між різними типами паліативної допомоги, як тієї, що надається в межах первинної медичної допомоги, так і спеціалізованої.

Також, потребує врегулювання питання щодо відшкодування витрат на лікування особи, яка потерпіла від кримінального правопорушення, у разі якщо лікування здійснювалося за кошти державного бюджету в рамках програми медичних гарантій.

Таким чином, уточнення законодавства щодо повноважень та діяльності НСЗУ, порядку реалізації програми медичних гарантій необхідні для підвищення ефективності медичного обслуговування населення і попередження ризиків порушення прав громадян на медичну допомогу, передбачених законодавством України.

2. Цілі та завдання законопроекту

Проект закону розроблений з метою підвищення ефективності діяльності НСЗУ як єдиного державного закупівельника медичних послуг у її взаємодії із надавачами медичних послуг щодо реалізації державних фінансових гарантій медичного обслуговування населення України.

3. Загальна характеристика і основні положення законопроекту

Законопроект передбачає:

- доповнення норми Цивільного кодексу України про відшкодування особою, яка вчинила кримінальне правопорушення, закладу охорони здоров'я витрат на лікування потерпілого, з метою забезпечення повернення коштів, які такий заклад охорони здоров'я отримав за програмою медичних гарантій до Державного бюджету України;
- оновлення положень, що встановлюють засади надання паліативної допомоги;
- забезпечення доступу працівників Уповноваженого органу, що беруть участь у здійсненні моніторингу стосовно виконання договорів про медичне обслуговування населення та про реімбурсацію, до інформації, яка міститься, в тому числі, в електронній системі охорони здоров'я, для виконання їх посадових обов'язків щодо обробки такої інформації з дотриманням вимог законодавства України про захист персональних даних;
- законодавче закріплення механізму порядку реалізації програми медичних гарантій шляхом надання повноважень Кабінету Міністрів України щодо його затвердження;
- актуалізацію та уточнення положень, що стосуються функцій НСЗУ як органу, уповноваженого на реалізацію програми медичних гарантій, зокрема, закріплення повноважень стосовно розробки документів, необхідних для укладення договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій;
- закріплення на законодавчому рівні умови щодо необхідності відповідності закладів охорони здоров'я вимогам до надавачів медичних послуг, зокрема, щодо їх автономізації, а також умов щодо укладення договорів про медичне обслуговування населення за програмою медичних гарантій;
- виключення можливості витрачання коштів платників податків, з яких формується бюджет програми медичних гарантій, на цілі, які не стосуються безпосередньо оплати медичних послуг та лікарських засобів за програмою медичних гарантій;
- закріплення на законодавчому рівні вимоги щодо відпуску лікарських засобів, які підлягають реімбурсації, за рецептом;
- уточнення вимоги щодо реімбурсації у 2022 році лікарських засобів, включених до Національного переліку лікарських засобів, стосовно препаратів інсуліну та лікарських засобів для лікування нецукрового діабету;
- забезпечення належного функціонування та ефективної діяльності Ради громадського контролю НСЗУ.
- врегулювання питань, пов'язаних з забезпеченням розвитку електронної системи охорони здоров'я (розробка проєктів відповідних

національних класифікаторів, ведення та актуалізація необхідних класифікацій та їх кодування, здійснення дослідницького та статистичного аналізу медичної інформації тощо), а також із розширенням функціональності цієї системи стосовно накопичення, зберігання та обробку медичної інформації щодо громадян, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання.

4. Стан нормативно-правової бази у зазначеній сфері правового регулювання

У зазначеній сфері правовідносин діють: Конституція України, Цивільний кодекс України, Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», Закон України «Про захист персональних даних», Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» та інші нормативно-правові акти.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Прийняття проекту закону не потребує додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття Закону

Прийняття проекту закону дозволить забезпечити продовження реалізації програми медичних гарантій у найбільш ефективний спосіб, що передбачає повну реалізацію права громадян України на доступ до безоплатної медичної допомоги, гарантованого їм Конституцією України.

Народні депутати України

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: РАДУЦЬКИЙ МИХАЙЛО БОРИСОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000847C3D00EB932302

Дійсний до: 18.03.2022 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 18д9/1-2021/349109 від 11.11.2021

706595